

Studieplan

Samisk kulturkunnskap

30 studiepoeng

Godkjent av Universitetsstyret vår 2004

Innhold

Hva er samisk kulturkunnskap?	3
Målgruppe	3
Målsetting	3
Opptakskrav.....	4
Innpassing.....	4
Organisering	4
Innhold	5
Eksamen	6
Pensum	6

1. Hva er samisk kulturkunnskap?

Semesteremnet i samisk kulturkunnskap er et flerfaglig undervisningstilbud. Institutt for arkeologi, institutt for historie, institutt for sosialantropologi og fagenhet for samisk etnografi ved Tromsø Museum har samlet sin kunnskap og kompetanse om samiske forhold i dette undervisningsopplegget.

I et historisk perspektiv fremviser samisk kultur både kontinuitet, variasjon og endring. Samtidig som en kan peke på fellestrekk i former og tradisjoner, har forståelsen av det samiske, og uttrykkene for samisk identitet, endret seg over tid. Gjennom analyse av ulike samfunnsprosesser - både i samtid og fortid - vil ulike problemstillinger i tilknytning til forståelsen av samiske forhold bli belyst. Former for samfunnsorganisering og meningsproduksjon innen de samiske samfunn vil utgjøre sentrale tema, inkludert tilpasning til naturgrunnlaget, religion og forholdet til andre folkegrupper. Det dynamiske forholdet mellom samer, nordmenn og kvæner i ulike epoker vil dermed også bli belyst.

Samiske språk, ulike ervervsformer og ulik bosetningsstruktur har skapt kulturell variasjon. Det samiske samfunn består av flere samiske samfunn som i varierende grad er like og forskjellige. En enkel og entydig forståelse av det samiske er derfor umulig. Ved å drøfte ulike oppfatninger og forståelse av samisk kultur i et historisk perspektiv, vil en bedre forutsetningene for innsikt i de sammensatte prosessene i dagens samiske samfunn.

2. Målgruppe

Målgruppen for studiet vil være alle som kommer i berøring med samiske spørsmål gjennom arbeid, studier, eller på annet vis. Studiet vil være relevant for lærere, helsearbeidere, journalister og offentlige ansatte som arbeider med samiske spørsmål eller i flerkulturelle kontekster.

3. Målsetting

Semesteremnet i samisk kulturkunnskap vil gi en grunnleggende innføring i samisk kultur og samfunn i fortid og nåtid. Studiet vil ved hjelp av en samfunnsvitenskapelig tenkemåte, og flere faglige perspektiver gi en helhetlig forståelse av samisk kultur. Historiske, arkeologiske og sosialantropologiske tilnærmingsmåter blir lagt til grunn for

diskusjoner omkring samisk samfunns- og kulturutvikling i et langtidsperspektiv. Emnet belyser dermed kulturell variasjon i de samiske samfunn, samenes relasjoner til nabofolk, og samisk tilknytning til urfolksproblematikk.

4. Opptakskrav

Krav for opptak er generell studiekompetanse. Vurdering av realkompetanse kan erstatte kravet om generell studiekompetanse (gjelder søkere som er 25 år eller eldre i søknadsåret).

5. Innpassing

Studiet gir 30 studiepoeng. Emnet kan bygge opp under videre studier i samiske spørsmål i ulike humanistiske og samfunnsvitenskapelige fag. Studiet kan derfor inngå som valgfri del av en bachelorgrad i humanistiske og samfunnsvitenskapelige fag, men vil også være aktuelt for kombinasjoner med andre fag.

6. Organisering

Studiet organiseres som et deltidsstudium over to semestre med til sammen fem samlinger. Samlingene vil gå over 2 eller 3 dager og blir lagt til fredag, lørdag, og noen ganger til søndag. Studiet starter med to samlinger i høstsemesteret, og fortsetter med tre samlinger i vårsemesteret. Vanligvis holdes tre av samlingene i Tromsø, mens to vil bli lagt til andre steder. Som del av den ordinære undervisningen vil det også bli gitt veiledning i oppgaveskriving. I undervisningen vil også ulike medier som lysbilder, film og museumsutstillinger bli benyttet. Det vil også bli arrangert ekskursjoner til steder av spesiell interesse ved enkelte samlinger. Undervisningsspråk er norsk.

7. Innhold

Studiet er tematisk delt inn i fem bolker som danner grunnlaget for undervisningen på de fem samlingene. På hver samling vil forelesere fra de ulike faggruppene presentere sine perspektiv på de fem temaene. Disse forskjellige tilnærmingene vil bli gjenstand for diskusjon der foreleserne er tilstede.

Del 1 Introduksjon - Forskningshistorie

I denne delen vil det bli gitt en forskningshistorisk bakgrunn til studiet av samisk historie og kultur og ulike forståelser og vitenskapsteoretiske tilnærminger vil bli drøftet. Første samlingen vil også benyttes til ekskursionser slik at studentene kan bli kjent med samiske kulturminner.

Del 2 Sosial organisering, økonomi og bosetning

Emnet gir en oversikt over hovedtrekkene i former for sosial organisering, næringstilpasning, bosetning og befolkningsutvikling fra forhistorisk tid til i dag. Variasjonen i, og overgangen mellom ulike former for næringstilpasning blir også drøftet.

Del 3 Religion / kosmologi

Emnet behandler dels samiske religionsformer (den før-kristne og læstadianismen), dels andre sider ved samisk kosmologi.

Del 4 Rettighetsproblematikk/urfolk-perspektivet

Emnet skal gi et innblikk i samisk rettighetsproblematikk, både i historisk sammenheng og i et folkerettslig perspektiv. Videre vil den samiske situasjonen bli diskutert i forhold til internasjonale urfolksspørsmål.

Del 5 Etnisitet - identitet

Emnet behandler samisk etnisitet, forutsetninger for vedlikehold og endring av samisk identitet, og ulike uttrykk for samisk selvforståelse og interesseformulering.

8. Eksamen

Eksamen vil bli gitt i form av mappevurdering. Dette innebærer at eksamen ses på som en kontinuerlig læringsprosess for den enkelte deltaker. Eksamen består av 2 individuelle skriftlige besvarelser, som leveres til fastsatte tidspunkt i løpet av studiet. Den første besvarelsen skal ha et omfang på 10-12 sider, og den andre på 18-20 sider.

Den første mappebesvarelsen vurderes av faglærerne. Etter dette gis det en obligatorisk tilbakemelding i form av en samtale med faglærer.

Etter innlevering av andre mappebesvarelse, blir begge besvarelsene samlet i en "mappe", og vurdert av en eksamenskommisjon som et samlet skriftlig eksamensmateriale, det vil si som en helhet.

For å kunne fremstille seg til eksamen kreves deltagelse på 4 av 5 samlinger.

Ved eksamen benyttes karakterskala som går fra A til F, der A er den beste karakteren. Kandidater som får F har ikke bestått eksamen.

Dersom de to skriftlige besvarelsene samlet ikke kan vurderes til bestått, vil det være mulig å kontinuere ved å fremstille seg til ny eksamen.

Kontinuasjoneksamen gjennomføres ved at det leveres inn en ny oppgavebesvarelse, som vurderes sammen med den beståtte besvarelsen av en ny eksamenskommisjon (hele mappen sensureres på nytt av en ny kommisjon).

Kontinuasjoneksamen avholdes ved begynnelsen av det nye semesteret etter siste ordinære eksamen jf § 21 i forskriftene for eksamener ved Universitetet i Tromsø.

9. Pensum

Pensum er på omlag 1800 sider, hvorav 300 sider skal velges fra en veiledende liste med monografier. Pensum omfatter disse hoveddelene: 1) Forskningshistorie 2) Sosial organisering, økonomi og bosetning. 3) Religion og kosmologi. 4) Rettighetsproblematikk inklusive urfolksperspektivet 5) Etnisitet og identitet.